

SBAB!

Inlåning & Sparande

Nummer 5 2015 • 11 Maj 2015

- Stora årliga återkommande skiften i hushållens privatekonomi.

SBAB!

Årets fattigaste kvartal är till ända, nu kommer kvartalet då våra konton fylls på igen.

Sparandet växer, under de senaste fem åren har saldot på hushållens konton ökat med 45 procent från 933 till 1 355 miljarder kronor. Det finns tydliga och återkommande årstidsväxlingar i hushållens ekonomi. Sett per kalenderår har flödet varit stabilt men årstiderna har helt olika ansiktsuttryck. Under åren har nämligen kontosalдона utvecklats klart sämst under första kvartalet och bäst under det andra. Räknat i totalt genomsnitt för samtliga år har hälften av det årliga inflödet skett under perioden april till juni. Samtidigt uppvisar de första kvartalen minusnetto i genomsnitt. Sedan hösten 2009 har sparkontona endast krympt under fyra enskilda kvartal, första kvartalet 2010, 2011, 2014 och 2015.

Genom att studera SCB:s siffror över svenskarnas bankkonton kvartalsvis under de senaste dryga fem åren kan SBAB presentera en intressant spegling av det årliga flödet i privatpersonernas ekonomi. Resultatet är mycket tydligt och visar hur privatekonomin ändras över året som börjar med underskott i ekonomin vilket under våren och försommaren följs av ett kraftigt överskott. Under andra halvåret är utvecklingen stabilare. Tendensen ser likadan ut varje år då första kvartalet uppvisar sämst netto samtliga år och andra kvartalet uppvisar bäst netto alla år utom 2010.

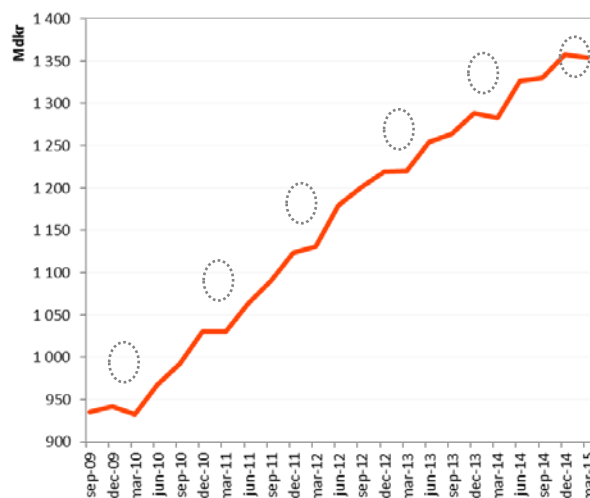
Kvartalsvis inflöde

Stapeldiagrammet till höger visar att i genomsnitt sedan 2009 har hela nettoinflödet på hushållens sparkonton skett under andra och tredje kvartalet. Av ett totalt inflöde på i genomsnitt 83 mdkr per år har 49 procent, motsvarande 41 mdkr, satts in under andra kvartalet. Under tredje och fjärde kvartalet är det genomsnittliga nettoinflödet 22 procent (18 mdkr) respektive 31 procent (26 mdkr). Skillnaden är diametralt annorlunda under första kvartalet som alltså uppvisar ett genomsnittligt utflöde vilket motsvarar 2 procent av det årliga totala nettoinflödet. 2 procent motsvarar knapp 2 mdkr.

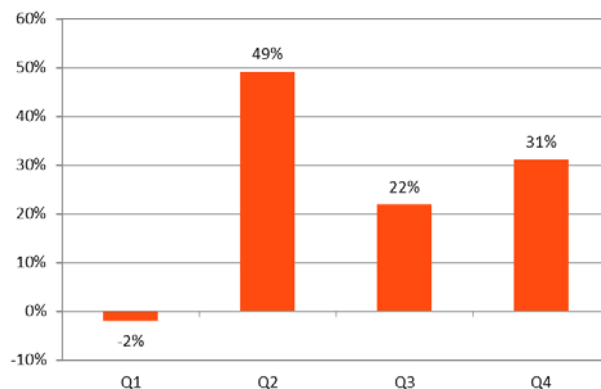
Trots att hushållen under tre av fyra kvartal har kapacitet att öka sina besparingar kraftigt läcker alltså den samlade privatekonomin under första kvartalet. Ett annat sätt att uttrycka saken är att under perioden april till december har medelsvensken lyckats öka sitt sparsaldo med i genomsnitt 9000 kr, medan hen i januari till mars tar ut knappt 200 kr.

Sparkontonas utveckling 2009-2015, kv1 inringat

Kvartalsvis inflöde/utflöde på sparkonton, andel av årsinflöde genomsnitt 2009-2015

Långsam utjämning

Första kvartalet 2015 hade de fyra storbankerna, Handelsbanken, Swedbank, SEB och Nordea, en marknadsandel på 65 procent av marknaden för inlåning på 1 355 mdkr. De mindre bankerna knaprar dock sakta in på avståndet, för fem år sedan hade storbankerna sammantaget 71 procent av samma marknad. Under mellanperioden har 419 mdkr strömmat in på de hushållens sparkonton, 211 mdkr till konton på storbankerna och 209 mdkr till kontona hos övriga banker. Marknadsandelarna på nettotillskottet är därmed 50-50. Diagrammet till höger visar utvecklingen kvartalsvis sedan 2009. Kontona hos de fyra storbankerna växte som diagrammet visar snabbare fram till 2012, därefter har tillväxten varit snabbare för övriga banker och i mars 2015 summerar båda delgrupper till en ökning på 50 procent sedan september 2009.

Olikheter i årscykeln

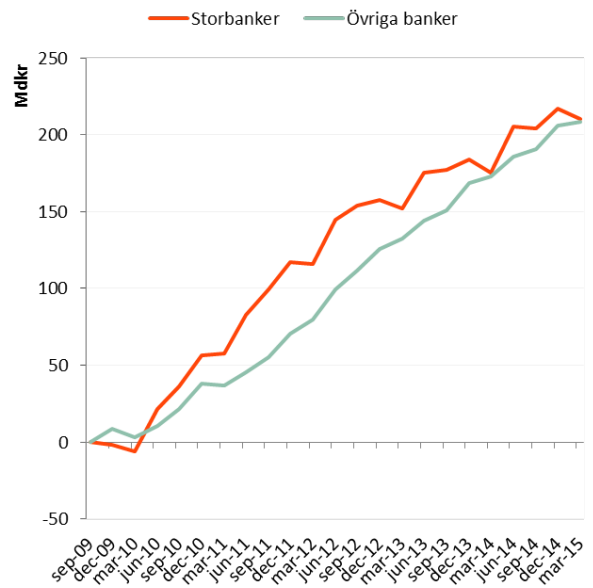
De inom åren ojämna flödena ser olika ut för de båda delgrupperna storbanker och övriga banker. Det är lätt att tro att de större aktörerna har ett jämnare flöde över året. Så är dock inte fallet. Som stapeldiagrammet till höger visar upplever storbankerna betydligt större variation mellan kvartalen. Av det årliga genomsnittliga nettoinflödet på 42 mdkr som kommit in på storbankernas sparkonton har två tredjedelar registrerats under andra kvartalet. Underskottet under första kvartalet är samtidigt betydligt större för samma bankgrupp. De mindre bankerna i gruppen "Övriga banker" har betydligt jämnare flöde, och även om första kvartalet är sämst även för dessa uppvisas ett tydligt positivt flöde även då.

En möjlig förklaring till skillnaderna är att storbankernas inlåning har en mer direkt koppling till hushållens ekonomi då privatekonomin i första skedet balanseras på lönekonton. Först i nästa steg spiller positivt eller negativt netto över till de ofta mer långsiktiga sparkontona hos småbankerna. Överskott av pengar tenderar alltså till en viss gräns ligga kvar på lönekonton, med obefintlig ränta, för att i nästa skede flyttas över till de profilerade sparkontona hos småbankerna som kan ge ränta på cirka 1 procent årligen. I perioder med snabba kast i ekonomin, som första halvåret, påverkas därför storbankernas inlåning mer än inlåningen hos övriga banker.

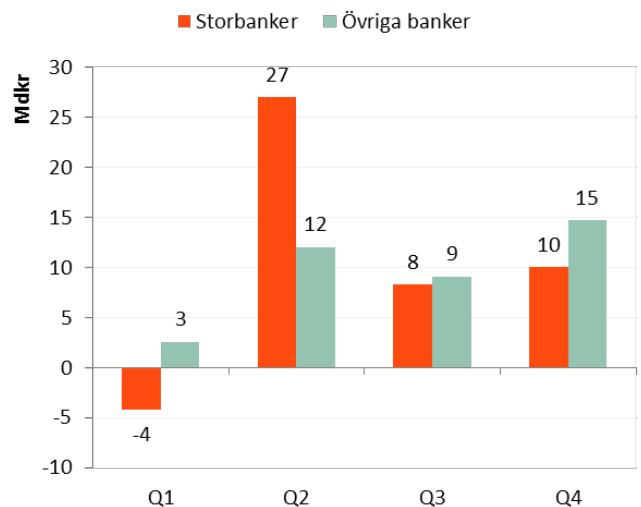
Varför finns årstiderna i hushållens ekonomi?

Några av faktorerna som förklarar årstidsskillnaderna i hushållens ekonomi är räntetransfereringar direkt efter årsskiftet, aktieutdelning i maj och skatteåterbäring i juni. Semester och ledighet påverkar också, juledighet, sportlov och sommarsemestern tär exempelvis på sparkontona. På aggregerad nivå syns dessa faktorer tydligt, men då spartrenden är så tydlig skapas endast tillfälliga hack i en strävsamt uppåtgående kurva.

Totalt inflöde på hushållens sparkonton sedan september 2009, per bankgrupp

Kvartalsvis inflöde/utflöde på sparkonton, andel av årsinflöde oenomsnitt 2009-2014, per bankgrupp

För mer information, vänligen kontakta:

Tor Borg, Chefsekonom SBAB
Telefon: 0766-118 09 02, tor.borg@sbab.se

Karin Hellgren, Presschef SBAB
Telefon: 0706-68 38 24, karin.hellgren@sbab.se

Andreas Leifsson, analytiker SBAB
Telefon: 070-788 99 45, andreas.leifsson@sbab.se

Inlåning & Sparande är en publikation från SBAB. Rapporten har sammanställts av SBAB:s Ekonomiska Sekretariat. Ansvarig för brevet är Andreas Leifsson, tfn 070- 788 99 45. Det har baserats på källor som Sekretariatet bedömer som tillförlitliga. Rapporten är inte gjort för att utgöra det enda redskapet vid enskilda beslut om lån och investeringar. SBAB påtar sig inte något ansvar för direkt eller indirekt förlust till följd av beslut grundade på detta dokument. Citera gärna Inlåning & Sparande men ange alltid källa.

SBAB Bank AB (publ)

Besöksadress: Löjtnantsgatan 21 • Postadress: Box 27308
102 54 Stockholm
Tel 08-614 43 00 • Fax 08-611 46 00